

Meer gezag voor de raad heeft de raad zelf in de hand

11 oktober 2021

Gezag van de raad

Een vergroting van de zichtbaarheid van de gemeenteraad kan bijdragen aan het vergroten van het gezag van de gemeenteraad en van raadsleden. Meer contact met inwoners is daarbij van belang. Het goede voorbeeld geven als raad is essentieel. En focus aanbrengen door duidelijke keuzes te maken waar de raad het verschil wil maken, helpt ook het gezag van de gemeenteraad te vergroten.

Dit blijkt uit het rapport “Het gezag van de gemeenteraad” van de Stichting Beroepseer die gesprekken voerde in vier zogeheten Goed Werk Plaatsen in Drechterland, Emmen, Oldambt en IJsselstein met inwoners, raadsleden, bestuurders en ambtenaren. Dit rapport is vandaag gepresenteerd.

Actiepunten

Het gezag van de raad kan volgens het rapport versterkt worden door aandacht op een 5-tal punten:

- *Zichtbaarheid vergroten door meer aandacht voor raadscommunicatie.* De rol van de gemeenteraad en het werk van raadsleden is onbekend en onbekend maakt onbemind, concluderen de schrijvers. Daarom is het nodig dat raadsleden burgers meer opzoeken en actief informeren over wat er speelt. Dat kan het politieke debat stimuleren. Bovendien draagt zichtbaarheid bij aan het gezag van de gemeenteraad. Om de zichtbaarheid van de raad te vergroten is het gewenst dat de communicatie van en over de raad wordt versterkt, met name ook op social media. Ook zou de raad meer open moeten staan voor ontmoetingen met inwoners, zowel in het stadhuis of gemeentehuis als door het afleggen van bezoeken. Bovendien kan de griffie een belangrijke rol spelen om de raadscommunicatie te versterken.
- *Informele burgerparticipatie,* door inwoners veel meer op informele wijze bij het raadswerk te betrekken.
- *Constructief dualisme,* dat wil zeggen: het college probeert de gemeenteraad optimaal in zijn rol en positie te faciliteren, er is niet alleen oog voor de wensen en voorstellen van de coalitiepartijen maar ook voor de voorstellen van de oppositie. Daarbij is ook van belang om het contact tussen raadsleden en ambtenaren laagdrempelig te maken. “Informeel contact maakt het voor raadsleden eenvoudiger om in het

kader van het recht op ambtelijke bijstand informatie te verkrijgen”, aldus het rapport. Raadsleden dienen daarom fysiek toegang te krijgen tot het gemeentehuis en de ambtenaren.

- *Tijdig betrekken van de raad bij het maken van beleid.* Dit is belangrijk om te voorkomen dat de raad een stempelmachine wordt en alleen wordt geconfronteerd met ‘dichtgetimmerde’ plannen waardoor raadsleden alleen nog maar kunnen ‘tekenen bij het kruisje’. “Tijdige en actieve betrokkenheid geeft de raad ruimte om mee te werken aan creatieve oplossing voor lokale problemen. De raad kan dan aan de voorkant invloed uitoefenen op beleid en uitvoering. De raad gaat namelijk over alles.” Om dit proces te bevorderen dient er met startnotities te worden gewerkt en met langetermijnagenda’s.
- *Kwalitatief raadswerk.* “Het gezag van een raadslid neemt af als hij te algemeen, te gedetailleerd, te sterk gericht op de korte termijn of te sterk op basis van de waan van de dag, reageert op beleid, besluiten of voorstellen. Hoe hoger het niveau van individuele raadsleden, hoe meer gezag de gemeenteraad als geheel zal vergaren”, valt te lezen in het rapport. Overigens moet een raadslid altijd iedere vraag kunnen stellen die hij of zij wil stellen, concludeert het rapport. Volgens de Stichting Beroepseer is het belangrijk om het raadswerk te verbeteren dat er wordt geïnvesteerd in een goede toerusting en deskundigheidsbevordering van de raad, maar ook in omgangsvormen en integriteit. “Volksvertegenwoordigers hebben een voorbeeldfunctie. Gezag moet je verdienen en dat doe je door goede omgangsvormen. Voorbeeldgedrag is van groot belang voor het gezag van de raad. Integriteitskwesaties rondom individuele raadsleden of fracties zijn funest voor het vertrouwen in en daarmee voor het gezag van de raad als geheel.” Investeren in een sterke griffie en focus in het raadswerk door raadsleden zelf zijn twee belangrijke acties om het raadswerk te verbeteren. “En dat begint dus door aan het begin van een raadsperiode als raad eigenstandig vast te stellen waar je als raad het verschil wil maken”, aldus de Stichting Beroepseer.

Meer informatie

Voor wie het volledige rapport wil lezen klik [hier](#). Dit rapport is opgesteld en uitgevoerd binnen het project Gezag van de Raad in het programma Democratie in Actie. Dit is een gezamenlijk programma van het ministerie van BZK, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de beroeps- en belangenverenigingen in de lokale democratie, waaronder de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. Klik [hier](#) voor de presentatie van de eindrapportage.

Binnen het project Gezag voor de Raad is dit jaar ook een serie gesprekken gehouden met wetenschappers en praktijkdeskundigen. Deze gesprekken zijn

terug te lezen en te kijken op onze speciale [themapagina](#) over het gezag van de raad.